

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

БРИКЕТИ ТОРФ'ЯНІ

(назва предмету постачання)

ТЕХНІЧНА СПЕЦИФІКАЦІЯ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ТС МОУ.25835–130:2026 (01)

Введено вперше

Дата надання чинності _____

РОЗРОБЛЕНО

Начальник Центрального управління
розвитку матеріального забезпечення
Командування Сил логістики
Збройних Сил України

ПОЛКОВНИК

Віталій РЯБОВ

“ ____ ” _____ 2026 р.

ЗМІСТ

1. ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВІ ОЗНАКИ	3
2. ВСТУПНА ЧАСТИНА	4
3. ВИМОГИ ДО ПРЕДМЕТУ ЗАКУПІВЕЛЬ	4
3.1. Загальні вимоги	4
3.2. Вимоги до виготовлення	5
3.3. Специфічні вимоги	6
3.3.1. Маркування	6
3.3.2. Пакування	6
3.3.3. Гарантії виробника (постачальника)	7
3.3.4. Транспортування та зберігання	7
3.3.5. Безпека, охорона довкілля	8
3.3.6. Правила приймання та випробувань	8
4. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ	10
ДОДАТКИ:	
Додаток 1	11
Додаток 2	12
Додаток 3	13

1. ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВІ ОЗНАКИ

РОЗРОБЛЕНО: Центральним управлінням розвитку матеріального забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України.

РОЗРОБНИКИ: підполковник Олександр КОЛІСНІЧЕНКО (керівник розробки), полковник Юрій ВАРЛАН (розробник).

Предмет закупівлі – брикети торф'яні, що закуповується замовником відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі” для забезпечення потреб Збройних Сил України.

Замовник – структурний підрозділ Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України, або інший уповноважений орган військового управління, якого визначено відповідальним за формування і виконання бюджетних програм у системі Міністерства Оборони України (далі – Міноборони).

Постачальник – будь-яка юридична (організація, підприємство, установа) або фізична особа, що поставляє предмет закупівлі замовнику відповідно до укладеного договору.

Найменування та позначення технічної специфікації Міністерства оборони України: “Брикети торф'яні” ТС МОУ.25835-130:2026 (01).

Приклад запису назви предмета при закупівлі:

“Брикети торф'яні ” ТС МОУ.25835-130:2026 (01).

Додатково може бути зазначена інша інформація.

Затверджено “___” _____ 2026 року.

Введено в дію “___” _____ 2026 року.

Термін дії – постійно.

Код предмета закупівлі за:

ДК 020:2016: 9999 – Предмети постачання, інші (Miscellaneous Items).

ДК 021:2015: 09110000-3 – ТВЕРДЕ ПАЛИВО (SOLID FUELS).

ВІР 01.002.003-2014 (01): 25835 – ПАЛИВО ЗАТВЕРДІЛЕ ВУГЛЕВОДНЕ (UEL, SOLIDIFIED HYDROCARBON).

2. ВСТУПНА ЧАСТИНА

У зазначеній технічній специфікації (далі – специфікація) встановлені вимоги до технічних та якісних характеристик брикетів торф'яних, призначених для використання у твердопаливних котлах, печах, польових кухнях, мобільних котельнях та іншому теплогенеруючому обладнанні військових частин, військових закладів, установ Міністерства оборони України (далі – Міноборони), Збройних Силах України (далі ЗС – України).

Ця специфікація застосовується у системі Міноборони та інших суб'єктах господарювання, які здійснюють на договірних засадах виготовлення та постачання предметів закупівлі для Міноборони та ЗС України.

3. ВИМОГИ ДО ПРЕДМЕТУ ЗАКУПІВЕЛЬ

3.1. Загальні вимоги

Брикети торф'яні (далі – брикети) повинні відповідати вимогам ДСТУ 2042, цієї специфікації, виготовлятися з чистої деревинної біомаси без сторонніх домішок, мати законне походження та забезпечувати безпечну й ефективну експлуатацію теплогенеруючого обладнання.

Брикети повинні вироблятися без різних домішок неорганічного походження та за формою поперечного перерізу мати форму призми з закругленими кутами та циліндру.

Зовнішній вигляд брикетів наведено в додатку 1 (мал.1 та мал.2).

Основні параметри брикетів повинні відповідати вимогам, які наведені у таблиці 1.

Основні параметри.

Таблиця 1

№ з/п	Форма (вид) брикету торф'яного	Параметр	Значення, мм
1.	Призма, що має закруглені кути	Довжина	80-200
		Товщина або ширина (діаметр)	40-75
		Висота	15-70
2.	Циліндр (круглий)	Діаметр	50-80
		Довжина	250-300

Фізико-механічні вимоги для брикетів наведені у таблиці 2.

Фізико-механічні вимоги.

Таблиця 2.

№ з/п	Показник	Норма
1.	Масова доля загальної вологи в робочому стані палива, %, не більше	20
2.	Зольність, %, не більше	23

№ з/п	Показник	Норма
3.	Механічна стійкість під час випробування в барабані (залишок цілих або частково зруйнованих брикетів з розміром шматків більш 25 мм), %, не менше	94
4.	Масова доля дрібної фракції (шматки брикетів розміром, не менше 25 мм), %, не більше	6
5.	Теплота згорання на робочий стан палива, ккал/кг (МДж/кг)	3800–4500 (14,9 – 18,0)
6.	Масова частка сірки, %	0,1 – 0,3

3.2. Вимоги до виготовлення

Брикет торф'яні повинні бути виготовлено згідно з технологічною документацією виробника.

Якість матеріалів, що використовується при виготовленні палива, повинна відповідати вимогам діючих нормативних документів, зазначених в технологічній документації на їх виготовлення.

Під час виробництва брикетів не допускається використання сировини, забрудненої хімічними речовинами, лакофарбовими матеріалами, клеями, пластиком, металом або іншими сторонніми включеннями, що можуть негативно впливати на процес спалювання, екологічні показники або безпеку експлуатації обладнання.

Під час виготовлення та зберігання, паливо не повинно виділяти в навколишнє середовище шкідливих речовин у кількостях, що перевищують гранично допустимі концентрації згідно з чиним нормативним документом.

Якість брикетів повинна бути підтверджена документами:

сертифікат відповідності (сертифікат якості), який підтверджує, що паливо відповідає заявленим характеристикам та нормам безпеки, виданий уповноваженим органом сертифікації (як національним, так і міжнародним, що має відповідні повноваження) або декларацію про відповідність, складену виробником, що підтверджує виконання вимог стандартів та технічних регламентів, оформлену відповідно вимог чинного законодавства України;

протокол лабораторних випробувань щодо відповідності палива вимогам цієї специфікації, виданий випробувальною лабораторією, акредитованою Національним агентством з акредитації України на технічну компетентність та незалежність (далі - акредитована випробувальна лабораторія). У разі відсутності у випробувальної відповідної лабораторії акредитації для перевірки деяких визначених показників, дозволяється проводити перевірку цих показників у відповідній акредитованій лабораторії поза межами її акредитації.

Документи, які підтверджують якісний стан предмету закупівлі, повинні бути викладені українською мовою або мати автентичний переклад українською мовою та бути чинними на весь період постачання предмету закупівлі.

3.3. Специфічні вимоги

3.3.1. Маркування

Маркування здійснюється державною мовою та має відповідати вимогам ДСТУ 8358.

Кожна одиниця спожиткового пакування брикетів повинна мати маркування, що нанесене безпосередньо на пакування або на етикетку, що надійно закріплена на ньому та містити у доступний для сприймання споживачем формі наступну інформацію:

- номенклатурний номер НАТО продукції (предмета постачання);
- код NCAGE виробника;
- назву підприємства-виробника та/або його товарний знак;
- найменування, повна адреса і телефон підприємства-виробника;
- призначення продукції;
- групу якості;
- форму та розміри продукції;
- вид деревинної сировини;
- інформацію про зв'язувальну або іншу добавку та її кількість (за наявності);
- масу нетто пакування;
- номер партії;
- дату виготовлення;
- умови транспортування та зберігання;
- гарантійний строк зберігання;
- позначення цієї специфікації та стандарту за яким паливо вироблено.

При узгодженні із замовником допускається виконання маркування виробу на інших мовах.

Транспортне маркування повинно відповідати вимогам ДСТУ ISO 780-2001 та цієї специфікації.

Транспортне маркування наноситься безпосередньо на тару фарбою, яка не змивається, або за допомогою вологостійких ярликів (бірок), що надійно кріпляться до кожної транспортної одиниці чи палетах (піддонах).

Примітка: У супровідних документах (товарно-транспортній накладній) обов'язково дублюється посилання на ДСТУ (ТУ), за яким виготовлено паливо, та зазначається клас безпеки вантажу.

3.3.2. Пакування

Пакування повинно забезпечувати захист брикетів від атмосферних опадів, зволоження, забруднення та механічних пошкоджень під час транспортування, навантаження та розвантаження і зберігання.

Пакування брикетів здійснюється у полімерні пакети, поліпропіленові (поліетиленові) мішки, м'які контейнери (біг-беги), або інші матеріали, що забезпечує захист палива від механічних пошкоджень та впливу вологи.

Пакувальні матеріали не повинні погіршувати показники якості продукції, спричиняти її забрудненню або створювати небезпеку під час використання за призначенням.

У спожитковому пакуванні повинні бути упаковані брикети лише одного виду та однієї партії.

Кожна партія брикетів повинна бути сформована таким чином, щоб забезпечувалася можливість її ідентифікації за номером партії та супровідними документами.

Маса нетто спожиткового пакування брикетів повинна становити:

у вакуумних упаковках - 5-10 кг;

у мішках поліпропіленових – 20-25 кг;

у м'яких контейнерах контейнерах типу “біг-бег” – 500-1000 кг.

Граничне відхилення маси нетто спожиткового пакування не повинно перевищувати $\pm 1,5$ % від номінальної маси.

Варіанти пакування брикетів (гранул) наведені в додатку 2 (мал.1 та мал.2)

Допускається за згодою з замовником постачання предмету закупівлі насипом без спожиткового пакування.

Особливі вимоги до пакування брикетів встановлюються замовником у контракті (договорі) про закупівлю, укладеним між замовником та постачальником.

3.3.3. Гарантії постачальника

Постачальник має гарантувати відповідність якості продукції вимогам цієї специфікації, збереження основних технічних та якісних характеристик за умов дотримання замовником умов експлуатації, транспортування та зберігання.

Гарантійний строк, протягом якого постачальник гарантує якість брикетів та гранул, повинен становити не менше 10 (десяти) місяців.

Постачальник гарантує відповідність показників якості палива значенням, установленим цією специфікацією, на момент її відвантаження замовнику.

3.3.4. Транспортування та зберігання

Брикети транспортують усіма видами транспорту відповідно до правил перевезення вантажів, що діють на відповідному виді транспорту. Транспортування здійснюють у критих транспортних засобах або в інший спосіб, що забезпечує захист палива від атмосферних опадів, зволоження, забруднення та механічних пошкоджень.

Пакування та розміщення брикетів в транспортних засобах повинні забезпечувати його цілісність, збереження її якісних показників, можливість ідентифікації партії та безпечне проведення вантажно-розвантажувальних робіт.

Навантаження (розвантаження) та стропування мають здійснюватися тільки в місцях, позначених на вантажі спеціальними знаками.

Не допускається транспортування брикетів разом із речовинами та матеріалами, які можуть призвести до забруднення або погіршення показників якості.

Брикетти повинні зберігатися в закритих сухих складських приміщеннях або під навісами, що забезпечують захист предмету закупівлі від атмосферних опадів, ґрунтової вологи та прямих сонячних променів.

Брикетти повинні зберігатися у запакованому стані та розміщуватися на піддонах в штабелях. Висота штабелів запакованих брикетів на плоских піддонах (палетах) не має перевищувати 2,2 м.

Порядок зберігання брикетів (гранул) наведені в додатку 2 (мал.1 та мал.2)

Не допускають зберігання брикетів в умовах дії вологи в краплиннорідкому стані та у приміщеннях з вологістю повітря вище ніж 80 %.

3.3.5. Безпека, охорона довкілля

Виробничі процеси виготовлення брикетів мають відповідати вимогам чинних нормативних документів.

Під час виготовлення, випробування, приймання, транспортування та зберігання палива має бути виключена загроза життю і здоров'ю людей.

Охорона праці має здійснюватися відповідно до вимог Закону України “Про охорону праці” та інших чинних нормативно-правових актів.

Процеси виробництва, використання брикетів (гранул) мають відповідати вимогам Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” та інших нормативно-правових актів з питань охорони довкілля та екологічної безпеки.

3.3.6. Правила приймання та випробувань

Приймання, контроль за якістю брикетів, обсяг перевірки зразків здійснюється відповідно до вимог ДСТУ 2042, цій специфікації та контракту (договору) про закупівлю укладеним між замовником та постачальником.

Брикетти постачається партіями.

Довідково. Партією вважається кількість брикетів однієї марки, типу, розмірів, групи якості, що виготовлені за один календарний період, за одним технологічним процесом з однорідних сировинних матеріалів, з однаковими показниками якості і однорідного за своїм компонентним складом, що супроводжується одним документом про якість.

Постачальник повинен передати (поставити) замовнику паливо, якість якого відповідає вимогам цієї специфікації.

Приймання палива за кількістю та якістю здійснюється представником замовника в присутності представника постачальника за місцем постачання.

Приймально-здавальні випробування проводяться методом випадкової вибірки зразків брикетів з 5-6 різних місць пакування палива. В разі транспортування палива насипом (навалом), зразки брикетів беруть з різних кутів кузову транспортного засобу (вагону) і з різної глибини (з поверхні, з глибини 0,2-0,5 м та з придонного шару під час розвантаження). В разі транспортування палива насипом, зразки брикетів беруть з різних кутів кузову

і з різної глибини. Кожний зразок брикету зважують. Різниця ваги між зразками брикетів повинна коливатися не більше 10 грамів.

Для перевірки використовуються тільки цілі брикети.

Загальна вага відібраної проби брикетів для перевірки повинна складати не менше 4 кг.

Проводиться візуальний та геометричний контроль палива.

Всі відібрані зразки брикетів змішуються, пакуються в окрему тару, опечатуються та направляються для дослідження у акредитованій випробувальній лабораторії (у разі відсутності у відповідній лабораторії акредитації для перевірки деяких визначених показників, дозволяється проводити перевірку цих показників у відповідній акредитованій лабораторії поза межами її акредитації) та складається Акт відбирання проб, наведеного у додатку 3.

Подальший прийом палива проводиться після отримання паспорту якості акредитованої випробувальної лабораторії, яка проводила перевірку фізико-хімічних показників на відповідність вимогам нормативного документу під час прийняття предмету закупівлі (далі – паспорт якості).

Після отримання паспорту якості проводиться випробування брикетів на вологостійкість, механічну міцність та масову долю дрібної фракції. Випробування проводяться на складі або визначеному приміщенні, що має тверде покриття (бетон, асфальт тощо).

Перевірка брикетів на вологостійкість проводиться за допомогою гольчастого або безконтактного вологоміра. При цьому роблять 5-10 замірів у різних шматках брикету на свіжому зламі. Масова доля загальної вологи палива повинна відповідати вимогам цієї специфікації.

Перевірка брикетів на механічну міцність проводиться шляхом чотириразового скидання 4 кг цілих брикетів з висоти 2 м на тверде покриття. При цьому відсів менше 25 мм відсіюють. Вага цілих шматків повинна складати не менше 85-90%.

Перевірка масової долі дрібної фракції проводиться шляхом просіювання 10 кг палива через сито з круглими отворами діаметром 25 мм. Наявність шматків менше 25 мм повинна відповідати вимогам цієї ТС Міноборони.

Якість виробу вважається підтвердженою за умови одержання позитивних результатів випробувань.

Методи перевірки та результати приймально-здавальних випробувань із висновком оформлюються Актом приймання-передачі (додаток 22 до Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 17.08.2017 № 440), який складає замовник після отримання паспорту якості.

У разі незадовільних результатів приймально-здавальних випробувань уся партія палива бракується та замовником не приймається, постачальник за свій рахунок у термін визначений договором (контрактом) здійснює заміну (допоставку) палива належної кількості та якості.

У разі незгоди з результатами випробувань постачальник може ініціювати повторний відбір зразків відповідно до цієї специфікації з метою проведення

випробувань не менше ніж у трьох акредитованих випробувальних лабораторіях. За сукупністю більшості висновків (позитивний/негативний), наданих акредитованими випробувальними лабораторіями, такий результат вважається остаточною.

4. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

Специфікація розроблена відповідно до вимог Військового стандарту ВСТ 001.002:2024 (01) “Військова стандартизація. Технічні специфікації Міністерства оборони України. Вимоги до підготовки, оформлення, позначення та обліку”.

Під час розроблення специфікації є посилання на законодавчі та нормативні документи:

Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII (зі змінами) “Про публічні закупівлі”.

Закон України від 14.01.2000 № 1391-XIV (зі змінами) “Про альтернативні види палива”.

Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII (зі змінами) “Про захист прав споживачів”.

Закон України від 25.06.1991 № 11264-XII (зі змінами) “Про охорону навколишнього природного середовища”.

Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII “Про охорону праці”.

Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII “Про стандартизацію”.

Стандарти:

ДСТУ 5019:2008

ДСТУ 2042-92

ДСТУ 2043-92

ДСТУ EN ISO 18135:2022

ДСТУ EN ISO 17831-2:2022

ДСТУ ISO 780-2001

ДК 021:2015

ДК 020:2016

Торф. Терміни та визначення понять

Брикети торфові для комунально-побутових потреб.

Торф фрезерний для виробництва брикетів.

Біопаливо тверде. Відбір проб.

Тверде біопаливо. Визначення механічної міцності пелет і брикетів. Частина 2. Брикети

Упаковка. Графическая маркировка при обращении с товарами

Національний класифікатор України. Єдиний закупівельний словник

Єдиний класифікатор предметів постачання

Примітка: Під час користування цією специфікацією доцільно перевіряти чинність нормативних документів та стандартів, на які є посилання в цій специфікації згідно з офіційним виданням національного органу стандартизації – каталогом національних нормативних документів.

Якщо документ (нормативно-правовий акт або стандарт тощо), на які є посилання в цій специфікації, замінено новим або до нього внесені зміни, потрібно застосовувати новий документ, охоплюючи всі внесені зміни до нього.

Додаток 1
до пункту 3.1.

Зовнішній вигляд брикетів торф'яних

Мал. 1. Брикетів торф'яні прямокутної форми

Мал. 2. Брикети торф'яних у форму циліндра.

Додаток 2
до пунктів 3.3.2.,
3.3.4.

Варіанти пакування та зберігання брикетів торф'яних

Мал. 1. Пакування та зберігання брикетів торф'яних у поліпропіленовому пакуванні

Мал. 2. Пакування та зберігання брикетів торф'яних в м'ягкому контейнері

Додаток 3
до пункту 3.3.6.

АКТ № _____
відбирання проб (зразків)

1. Дата складання _____ 20__ року.

2. Місце складання _____

3. Відбирання проб (зразків) проведено комісією у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Організація	Посада

4. Найменування продукції: _____.

5. Країна та виробник _____

6. Постачальник _____

Цей акт складено _____ 20__ року.

Відібрано проби (зразки) _____

для проведення випробувальних досліджень показників якості з метою перевірки відповідності зазначених матеріальних цінностей встановленим вимогам.

№ з/п	Найменування продукції	Кількість продукції	Номер партії	Кількість відібраних проб (зразків)

7. Відібрані проби (зразки) надіслано для проведення випробувальних досліджень фахівцями замовника.

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис

Керівник замовника

(підпис)

(власне ім'я, прізвище)